

kot v korenjevih njivah, to se pravi, le za ime dalje. Zakaj ko začnejo kvaterni teden za pšenico orati, tebi nič meni nič, župan mora po vasi oznaniti, da naj domú spravijo vse, kar raste, tudi zelja ne izvzemši, ali pa gredó varovat, zakaj kvaterno nedeljo mora čeda čez vse. Nekteri kmetje, se vé, da se jezé, pa če nočejo, da jim čednik in pastirji krompirja ne popečejo in blago vsega družega ne požre, morajo ubogati. Le v kakošni ogradi je vse do svojega časa varno. Kako tedaj je mogoče, da bi Pivčanje redili blago in kaj prida pridelali! Dokler bo njih kmetovanje v sedanjem stanu, nikoli ne!

Kakor sem že rekel, pastirovanje je mnogo nadlog krivo. Krave tedaj v hlev, in v hlevu jih rediti; polju pa odlog, da na njem zore pridelki do svojega časa! Tega ne rečem, da bi nikoli ne smeli krav na njivo ali v senožet izpustiti na pašo, saj to dobri in umni kmetje povsod delajo. Čemu bi neki bil tisti plevél, kateri v jeseni po njivah raste? Al ravno to terdim, da naj bi Pivčanje tako pasli, kakor zvedeni kmetje drugod; kdo bi jih pa tega najložeje navadil, sem že več kot enkrat povedal.

Posebno pa se grajati mora, da so Pivčanje o pšenični rali taki stiskavci s senom in deteljo. Pozimi, ko blago brez dela v hlevu leži, mu valé po cele koše vsakoršne kerme, namesti da bi varčno največ z rezanco kermili; o rali pa, ko živinče celi dan plug ali brano vlačí, ga ne izprežejo opoldné k jaslam, ampak po njivi, da naj se pase; ponoči pa namesti mu domá večerje in počitka privošiti, naj se pase do enajste ure, do polnoči ali še čez! Ga mora v plugu griža guati, da je vedno v nevarnosti, kdor za njim klešči.

Poslopja imajo Pivčanje v primeri z družimi Slovenci prav dosti prostorne, čedne in pripravno uredjene, tako da bi lahko vsacega soseda poslali si hišo prezidat, kateri bi se prederznil, jim zanikernost v teh zadevah očitati. Še preveč zidajo. Čemu so polzemljakarjem in maseljčarjem hiše v nadstropja zidane s štirimi in več shrambami, ki pogostoma še v dve nimajo kaj staviti? Več vasi je na Pivki, ktere so čedniše kot marsikter terg ali celó mesto na Krajskem. Da bi le v lepih hišah vselej tudi primerno blagostanje domá bilo! Navadno stoji pivška hiša tikoma pri cesti ali vaški poti, drugo poslopje se pa steza od nje na vert. Kjer je hiša s ceglom krita, je drugo poslopje navadno od nje ločeno in s slamo krito; kjer je pa tudi hiša s slamo krita, stoji vse pod eno streho. Pri zadnjih se steza dvorišče ali borjača (dvorjača) poleg celega poslopja in je na unih treh stranéh ograjena z zidom ali pa s plotom, malokje z živo presko, ktere bi bilo na Pivki lahko več viditi. Pri unih je največ prostorno dvorišče med hišo in med drugim poslopjem ležeče, na levo in desno z viacim zidom obzidano. V enem kotu zraven dvorišča je goveji hlev, za njim pa ovčji; vés ostali prostor pod odrom imenujejo lupo, v katero o žetvi vse snopje z njiv speljajo in tako zložé, da le ritovje vèn gleda, klasje je pa notri skrito; tako mu ne morejo ne kokoši ne druge zobalke škodovati. Ko to pomlatijo, napeljajo notri krompirja, repe, korenja, da se tū ohladi in posuši, potem ga še le v hrame spravijo. Pozneje v jeseni pa ta prostor založé s steljo, frodljem, slabšim senom, katero še le mesca oktobra po gorah nakosé; in z enacimi rečmi.

Kdo ne vidi tū prav dosti lepega reda? Vendar bi bilo še marsikaj želeti, kar bi se pa Pivčanom počasi samo udalo, da bi le začeli bolj pogostoma „Novice“ in kmetijske bukve prebirati ter se po njih ukih ravnati, ali svoje kmetovanje kolikor toliko vsaj tako predelavati, kakor sem v tem spisu nasvetoval in kar se košnje, žetve in mlatve tiče, v unih dveh večkrat omenjenih listih „Novic“.

(Dalje sledí.)

Živinozdravilska skušnja.

Zoper čerm ali bolezen na vranici,

to je, tisto hudo bolezen, ki se najraje poleti v hudi vročini, pa tudi drugekrat v soparnih hlevih pod mnogoverstnimi podobami prikaže in živino nanagloma umorí, ker ji kri gosta in črna postane, se je po novejih skušnjah spet dobro poterdilo tisto zdravilo, ki so ga „Novice“ že pred več leti priporočevale, pa se je menda pri nas že preveč pozabilo; — to zdravilo je košenilni salmjakovec, ki ga vsak apotekar naredí, ako v 1 funtu salmjakovca (Salmiakgeist), 1 lot v prah zmlete košenilje (Cochenille) v dobro zamašeni steklenici skozi 24 ur namaka in potem lepo rudeči salmjakovec precedi in shrani.

V naše veliko veselje smo brali v gospodarskem časniku „Landw. Anz. für Kurhessen“ nove skušnje s tem zdravilom, ki njegovo veliko moč skoz in skoz poterjujejo. Gospod Riedl piše o njem tako-le:

„Ni boljšega zdravila za to nevarno bolezen — al od konca do kraja (konsequent) se mora izpeljati in ne jenjati, če v prvem hipu živini ne odleže. Meni je krava tako nevarno zbolela, da ji nisem ne ure več življenja dal. Ob 11. uri dopoldne je bilo. Berž ji dam 80 kapljic košenilnega salmjakovca v treh skledicah vode, vsakih 5 minut ponavljam to; ko sem 6krat ponovil, pa ji še ni dosti odleglo, ji dam 140 kapljic na enkrat. Med tem jo ukažem po herbtu s čistim salmjakovcom ribati in vsako uro kliširo z merzlo vodo (1 bokal vode) in 2 kvinteljcoma košenilnega salmjakovca dati. Ob eni sem jo dal po herbtu prav dobro z merzlo vodo politi in potem s slamo dergnuti. Odsihmal ji dam vsake pol ure spet košenilnega salmjakovca, pa čedalje manj na enkrat; ob 6. uri sem jo dal še enkrat z merzlo vodo politi. Ob osmih zvečer je bila popolnoma zdrava; je segla po klaji in je začela prežvekovati. Ponoči smo ji dali še vsako uro 80 kapljic, drugi dan še 6krat po 80 kapljic, tretji pa 3krat — in krava mi je bila zdrava, da je kaj. — Kmali so ravno tako ozdravljali 2 bolna vola in kravo, in povsod so bili ravno tako srečni, ker so stanovitno do konca tako ravnali. Pušati se bolni živini pri tem zdravilu ne smé.“

Tako govore nove skušnje; naj ima tedaj vsak gospodar, ki ima svojo živino rad, zmiraj nekoliko košenilnega salmjakovca pri rokah!

Za hišo kaj.

(Madeži od oljnatih barv na šipah se odpravijo) z žajfo, ne pa s terpentinom in sodo. Kdor je dal oknja barvati s kakošno koli oljnato barvo, je vidil, da se mu pomažejo ž njo šipe. Nič drugega ne odpravi teh madežev tako gotovo kakor žajfa in sicer navadna črna žajfa, s katero naj se madeži dobro namažejo in več ur namazani pustijo. Tudi penzeljni oljnatih barv se najbolj po žajfi omečijo in očedijo.

Zakaj se pri nas toliko zvonov ubije?

Zvon je draga stvar, in pogostoma pri zvonarji biti prizadene ljudém preobilnih stroškov.

V letošnjih „Drobtinicah“ pod nadpisom „Zvonovi“ razodevajo častiti gosp. fajmošter Hašnik s podučljivo besedo, da največ je krivo toliko ubitih zvonov tisto drobno zvonjenje, ki se pri nas imenuje priterkovanje. Gospod fajmošter pišejo o tem tako-le:

„Slavnoznani zvonar Anton Samasa mi je povedal, da naj več zvonov se po slovenskih krajih ubije, ker še zmiraj tisto drobnjenje imajo, katero zvonovom največ škodje. Lahko umemo, zakaj da se takrat največ zvonov ubije, kadar na drobno zvonijo (klenkajo, priterkavajo), ker takrat se le